

Dit mini-dossier over educatief partnerschap van Aloysius verscheen voorjaar 2021 als onderdeel van de koerskrant die de Aloysius Stichting uitbrengt voor medewerkers.

Mini-dossier educatief partnerschap met ouders

educatief
partnerschap
met ouders

Koersdoel

Ouders zijn zoveel
mogelijk actief betrokken
als partners in opvoeding
en onderwijs.

Koersthema uitgelicht

Uit divers onderzoek naar ouderbetrokkenheid komt naar voren dat educatief partnerschap tussen ouders en school een positief effect heeft op de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het bevordert motivatie, welzijn, zelfvertrouwen, leerprestaties en heeft ook een positief effect op gedragsproblemen. Alle reden dus, om er serieus werk van te maken. Dat doen Aloysiusscholen ook volop.

Toch vertelden onderwijsteams bij het 'ophalen' van de koers dat zij behoefte hebben aan meer handvatten om educatief partnerschap met ouders vorm te geven. Collega's van Onderwijskwaliteit en de koersprojectleiders verzamelen daarom 'voorbeeldpraktijken'. In deze koerskrant vast een voorproef. Wat leert onderzoek naar educatief partnerschap ons? Plus vast drie voorbeelden van Aloysiusscholen.

Ouderinterview: wat beweegt de ouder écht?

Het autismebelevingscircuit helpt je autisme te begrijpen en verdient om die reden een vaste plek in het scholingsprogramma voor nieuwe medewerkers.

In dit artikel vertelt directeur Jos Vinders hoe [onderwijs] behoeften van leerlingen zijn vertaald in het 'prikkelarme' ontwerp van De Avenir, het nieuwe schoolgebouw van De Rungraaf en de Korenaer in Eindhoven.

Intern begeleider Lucienne van Heugten en schoolpsycholoog/orthopedagoog Anja Bouman van De Korenaer Strauslaan maken zich sterk voor de stem van de ouder én de leerling in hun school. Werken vanuit presentie – écht aansluiten en afstemmen op de ander – is hun uitgangspunt.

Autisme beter begrijpen

Wat 'de ouder' echt beweegt, onderzochten Lucienne en Anja door tijdens een professionaliseringsweek alle collega's uit te nodigen aanwezig te zijn bij het interview. "De vader van een van onze leerlingen heeft zelf autisme", vertelt Lucienne. "Hij kon perfect uitleggen wat zijn autistische zoon tegenkwam op school. Ik gunde ons team dat zij autisme nog beter kon begrijpen om zo preventiever te kunnen werken."

Ouders kunnen je helpen om je maximaal in te leven in hoe zij – en hun kind – het onderwijs en het schoolgebouw beleven, zodat je daar beter op kunt afstemmen. Anja Bouman en Lucienne van Heugten van De Korenaer Strauslaan interviewden – geïnspireerd door het tv-programma College Tour – tijdens een professionaliseringsweek een vader van een leerling.

De vader legde goed uit wat een teveel aan prikkels vroeger met hem deed op school, hoe onlogisch de bewegwijzering in de school bijvoorbeeld is voor hem en wat de impact van autisme is op zijn leven nu. Die ervaringen maakten veel indruk.

Kijken vanuit de leerling en ouder

Lucienne: "Wij vonden onze lokalen best rustig ingericht. We zijn toch nog een keer samen met vader en moeder gaan kijken. Toen werden wij verrast door wat nog opviel. De sportbakers die verspreid zijn door het lokaal kunnen bijvoorbeeld storend zijn, die horen bij elkaar te staan." Kleurige posters, geluid: al die zaken kunnen iemand met autisme enorm afleiden en het leren belemmeren. Anja: "Het zou om die reden heel goed zijn als we leerlingen en ouders meer betrekken bij de vormgeving, inrichting en bewegwijzering van onze onderwijsgebouwen."

Nieuw onderzoek!

Het lectoraat Diversiteit en Orthopedagogisch Handelen van Fontys Hogeschool Pedagogiek onderzoekt vanaf 2022 met scholen wat ervoor nodig is om de stem van kinderen/jongeren binnen de samenwerking tussen 'school' en 'jeugdhulp/zorg' te versterken. Omdat dit helemaal aansluit bij onze koers, ontvingen scholen een uitnodiging om mee te doen met het onderzoek.

Mail gemist?
Mail ellen.ros@alloysiusstichting.nl
voor meer informatie!

Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) deed ook onderzoek naar partnerschap met ouders. In dit onderzoeksrapport gaat het NJI in op wat partnerschap nu precies is en wat het verschil is met ouderparticipatie. NJI constateert dat de sociaaleconomische status van ouders een belangrijke factor is in de samenwerking en beschrijft hoe scholen hier op een passende manier bij kunnen aansluiten.

Tijd en aandacht zijn dé succesfactoren

Uiteindelijk komt het er steeds vooral aan op de tijd nemen voor ouders en werkelijk aandacht hebben voor het acceptatieproces waar veel ouders doorheen gaan als hun kind extra ondersteuning nodig heeft om zich goed te ontwikkelen, benadrukte Leenders. "Is er zorg om een kind, dan ben je niet met één gesprek klaar. Ouders hebben echt tijd nodig om wat er allemaal gebeurt met hun kind een plek te geven."

Let op als je denkt dat je het heel goed doet als partner van ouders

Hoe vaardiger leerkrachten in het speciaal onderwijs zich voelen, hoe minder zij ouders blijken mee te nemen in beslissingen rondom de zorg voor hun kind. "Juist als professionals het even niet meer weten, is de kans dat zij naast ouders gaan staan, groter. Hoe competentere leerkrachten zich voelen, hoe groter de kans dat zij vooral expertgedrag laten zien aan ouders."

Schoolportretten, tips, praktijkvoorbeelden, filmpjes: alle opbrengsten van de Raak Publiek studie Educatief partnerschap zijn verzameld op het gelijknamige platform. Je kunt je hier ook aanmelden voor een Facebookgroep, dan word je op de hoogte gehouden van de nieuwste onderzoeksbevindingen óf je deelt je eigen goede praktijken.

“Juist als je het als professional **even níet meer weet**, is de kans dat je naast ouders gaat staan, groter”

Lector Diversiteit en Orthopedagogisch Handelen Fontys Hogeschool Pedagogiek
Hélène Leenders

Hélène Leenders deed met collega-onderzoekers onderzoek naar partnerschap tussen ouders, leerkrachten en jeugdhulpverleners, ook in het speciaal onderwijs. Tijdens een online themabijeenkomst vertelde zij begin maart aan ruim zestig collega's van Aloysius wat aantoonbaar werkt.

1 Investeer in informeel contact

Als de basisrelatie tussen school en ouders goed is, kun je daarop terugvallen als er zorg is om een kind. Kom maar op dus, met die bingoavond, kerstmarkt, koffie-inloop, samen koken of andere ontmoetingsmomenten. Met informeel contact bouw je aan vertrouwen en een goede relatie met ouders.

Pak ook eerste gesprekken informeel aan, tipte Leenders. Geen protocol of uitgebreide vragenlijst op tafel dus, maar 'gewoon' een kennismakingsgesprek waarin je een leerling en zijn/haar ouders uitnodigt en elkaar beter leert kennen.

2 Blijf ouders actief benaderen

Juist omdat je élk jaar te maken hebt met nieuwe ouders, moet je als team structureel aandacht besteden aan het actief betrekken van ouders. "Wees vooral niet teleurgesteld als er maar vijf ouders afkomen op een schoolactiviteit, maar maak die paar ouders dan tot je ambassadeurs."

Wat trouwens echt goed werkt is leerlingen onderdeel maken van de ouderactiviteiten. "Als zij laten zien wat zij hebben gemaakt of als zij gaan optreden of iets dergelijks, dan zijn ouders meestal graag bereid om naar school te komen."

3 Laat ouders elkaar ontmoeten

Uit onderzoek blijkt dat ouders niet alleen behoefte hebben aan een goed contact met professionals van de school, maar ook met elkaar. Ouders willen hun ervaringen delen en kunnen elkaar versterken in hun opvoedingsrol.

"Om die reden is het een goed idee dat teams ontmoetingsmomenten organiseren voor ouders", benadrukte Leenders. "Vooral ook omdat de meeste leerlingen verder uit de buurt naar school gaan. Dat beperkt de natuurlijke ontmoetingsmomenten."

4 Ga op huisbezoek

"Het is een flinke tijdsinvestering, maar op huisbezoek gaan levert je heel veel op", onderstreepte Leenders. "Je krijgt een schat aan informatie over wat een kind of jongere bezighoudt – en veel ouders waarderen de moeite die je neemt om naar ze toe te komen."

Ook daarna tussendoor eens even vragen hoe het gaat thuis, is echt helpend. "Je kunt niet alles oplossen voor een ouder als het thuis pittig is, maar samen een kop koffie drinken op school helpt wél."

5 Geef ouders educatieve taken

Denk als team verder dan ouders vragen om te helpen met knutselen, maar geef ouders juist educatieve taken. "Laat ouders ook leesouders zijn bijvoorbeeld, dat werkt goed. Wij zagen in ons onderzoek dat de betrokkenheid van juist kwetsbare ouders in zo'n rol groeit."

Bekijk hoe basisschool de Wegwijzer in Heerlen die meedeed aan het Fontys-onderzoek ook anderstalige ouders betreft bij voor- en vroegschoolse educatie.

6 Stem af op de thuistaal van ouders

Afstemmen op de thuistaal van ouders helpt enorm om ze een gevoel van welkom te geven. Voorkom onderwijsjargon of hulpverlenerstaal. En: hoe communiceer je met anderstalige ouders? Hoe welkom voelen die zich op school?

Lees een artikel van (onder andere) Hélène Leenders over het waarderen van diversiteit in het primair onderwijs.

Educatief partnerschap met ouders **leeft in de praktijk** op De Fakkel

Toen Martine de Ruijter drie jaar geleden startte als directeur op De Fakkel, was partnerschap met ouders ver te zoeken. Een drukbezochte ouderavond werd het positieve keerpunt.

Een kind neemt ‘thuis’ en zijn ‘systeem’ altijd mee naar school. “Eigenlijk hebben wij elke dag óók de ouders in de klas zitten”, vertelt Martine. Juist daarom is het zo belangrijk dat kinderen voelen dat ouders en leerkrachten op één lijn zitten: dat komt hun ontwikkeling ten goede. “Het pedagogisch en didactisch klimaat én partnerschap met ouders: het zijn wat mij betreft de allerbelangrijkste speerpunten op school.”

Meer info over de gespreksmethodiek ‘De trein van Boos naar Middel’.

Educatief partnerschap leeft op school

Ouders stelden zich open voor Martines boodschap en educatief partnerschap is sindsdien een thema dat op De Fakkel echt leeft in de praktijk. Zo is het een vast onderdeel van de leerlingenbesprekingen die het team voert. Dan komen ook de ‘lastige’ situaties die leerkrachten soms ervaren in contact met ouders, op tafel.

“Als leerkracht ben je honderd procent verantwoordelijk voor je eigen communicatie. Begrijpt een ouder je na drie keer uitleggen niet? Leg het dan eens op een ándere manier uit. Misschien heb je te maken met een ouder die veel meer in beelden denkt en moet je je verhaal visualiseren. Reflectie is belangrijk. Wat maakte dat je uit verbinding ging met die ouder? Ging je het gesprek zonder oordeel aan?”

Trainen!

Veel ouders doorlopen een lastig proces als hun kind naar het speciaal basisonderwijs (sbo) ‘moet’. Lang niet altijd weten ze wat dat sbo inhoudt en hebben er al beelden bij gekregen, al dan niet gevoed door de omgeving. Andere ouders hebben zelf negatieve onderwijservaringen die ze in de weg zitten. Dat herkennen en erkennen en er op de juiste manier mee omgaan: je leert het niet op de pabo.

“Haal je je rijbewijs, dan kun je een auto bedienen”, illustreert Martine. “Maar goed autorijden leer je door kilometers te maken. Zo is het ook met gesprekstechnieken. Die moet je trainen.”

De Fakkel gebruikt daarvoor onder meer de gespreksmethodiek ‘De trein van Boos naar Middel’, gebaseerd op oplossingsgericht werken. “De methode helpt om vanuit emotie naar een oplossing te komen”, legt Martine uit. Een lastig gesprek start vaak met verdriet of boosheid, maar daarachter zitten zorgen en daar weer achter wensen. De kunst is die te vertalen naar doelen en activiteiten.

Weer welkom

Eenmaal ‘geland’, dan voelen ouders zich vaak snel thuis op De Fakkel. “Hun kind mag er zijn, niets is gek en wij kijken naar de mogelijkheden van hun kind. Dat maakt dat zij zich sinds lange tijd weer welkom voelen op school. Je kunt als leerkracht echt het verschil maken voor een kind. En voor ouders.”

Martine is ook directeur van Het Kompas en De Klimboom en zette het koerscommunicatiebudget in om een animatie te maken voor ouders waarin wordt uitgelegd wat speciaal basisonderwijs is en hoe de drie scholen in de Haarlemmermeer daar vorm aan geven.

Eigenaar expertisecentrum
ouderbetrokkenheid Peter de Vries

“Laat ouders vooral **pleitbezorgers en supporters** van hun kind zijn”

Ouderbetrokkenheid draait wat betreft Peter de Vries vooral om de betrokkenheid die scholen hebben op ouders, niet andersom. Als kinderen de steun van hun ouders voelen als supporters en pleitbezorgers, bevordert dat hun ontwikkeling op school.

Een aantal Aloysiusscholen verdiepte zich in ouderbetrokkenheid volgens de benadering van Peter de Vries. Hij ontwierp een inrichtingsmodel voor scholen dat ouders vooral in positie brengt als supporters en pleitbezorgers. Het is gestoeld op de in het onderwijs bekende trits relatie, autonomie en competentie. Er zit een opbouw in van samenleven (relatie), naar samenwerken (autonomie en competentie), naar samen leren en ontwikkelen (competentie).

“Loopt het op een school niet lekker tussen team en ouders, dan zit dat meestal op één van de drie vast”, merkt De Vries. “Maar alles begint met relatie. Alleen al omdat kinderen altijd loyaal zijn aan hun ouders. Iván Nagy beschrijft dit ook in zijn loyaliteitstheorie; kinderen leren pas echt als zij daar toestemming voor voelen van hun ouders.”

Zo kan het schoolverleden van ouders een belangrijke rol spelen, net als culturele aspecten. “Zelf had ik vroeger een hekel aan gym. Het is dat mijn vrouw sportief is aangelegd, anders had ik maar zo kunnen overdragen aan mijn kinderen dat gym niet zo belangrijk is”, geeft De Vries als voorbeeld. “In sommige culturen speelt schaamte een rol als een kind naar het speciaal onderwijs gaat. Maar kinderen zijn bijvoorbeeld ook trouw aan de taal en het dialect dat thuis gesproken wordt.”

Waarmee hij maar wil zeggen: al dit soort aspecten speelt een rol bij het aangaan van een relatie met ouders. Om die te ontdekken, moet je ouders leren kennen. Net als lector Leenders pleit hij dus voor informele ontmoetingen. “Die maken ook dat iedere ouder zich competent kan voelen. Iedereen kan samen eten bijvoorbeeld, of naar een kerstmarkt komen.”

Kwaliteit van het gesprek

Aloysius is voorstander van huisbezoeken. De Vries denkt dat die goed kunnen werken, maar vindt ook dat je bewust moet nadenken over de ethische kant. Je moet uitkijken dat je niet onbedoeld over grenzen heengaat. Je begeeft je in de privacy van kinderen en hun gezin. Ik vraag leerkrachten wel eens: zou jij graag je slaapkamer laten zien aan een leerling en ouders? Ik vind dat je er heel zorgvuldig mee moet omgaan. Als ouders zélf laten weten dat ze het fijn vinden, is het iets anders natuurlijk.”

De kwaliteit van het gesprek dat je voert met ouders is uiteraard ook van groot belang. “Aan gesprekstechnieken ontwikkelen wordt wel aandacht besteed, maar aan de achterliggende theorieën veel minder, terwijl dit in sociale opleidingen bijvoorbeeld veel meer gebeurt. Het helpt dat je weet welke fases een ouder doormaakt als hij hoort dat de ontwikkeling van zijn kind belemmerd wordt.”

De meeste scholen beginnen het schooljaar met een startgesprek. Sluit dan vooral aan bij wensen van ouders, adviseert De Vries. De ene ouder wil van alles vertellen

over zijn kind, maar de ander is vooral benieuwd wie jij bent. “Wat altijd goed is: voer dat gesprek met het kind erbij en doe dat vanaf groep 1. Al speelt een kleuter in het lokaal: hij voelt het vertrouwen tussen zijn ouders en de leerkracht.”

It takes a class ...

Terug naar ouders als supporters en pleitbezorgers. Die eerste rol is ‘simpel’. “Iedere ouder kan trots zijn op zijn kind”, licht De Vries toe. “Laatst wilde mijn dochter haar spreekbeurt Spaans oefenen voor mij. Mijn reactie na afloop was: ‘ik verstond er geen bal van, maar ik ben supertrots op je’. Dat kunnen alle ouders.” Organiseer dus vooral regelmatig ‘trotsmomenten’ zoals optredens, festivals, presentaties of exposities van gemaakt werk.

De ouder bekrachtigen als pleitbezorger van hun kind is lastiger. Dat vraagt om dialoog, om inleven. “De ouder die strijdt voor een hoger schooladvies? Moet je blij mee zijn! Het is de taak van ouders om hoge verwachtingen te hebben van hun kind. Leg gerust jouw inschatting ernaast zou ik zeggen, en ga erover in gesprek.” En dat lukt natuurlijk veel beter als die goede relatie er al is.

“Ook de relatie tussen ouders is belangrijk”, vindt De Vries. “Vaak wordt gezegd: it takes a village to raise a child. Ik zou zeggen, begin maar eens met it takes a class. Idealiter wil je dat ouders zich ook verantwoordelijk voelen voor anderen kinderen. Ook dat hoort bij passend onderwijs. Zeker in het (voortgezet) speciaal onderwijs is een buddysysteem een goed idee. Een andere ouder die je op weg helpt, nog voor je kind begint op school. Hoe fijn is dat?”

Ontspan!

Blijft over de vraag: zouden ouders hun kind thuis dan helemaal niet hoeven of moeten helpen?

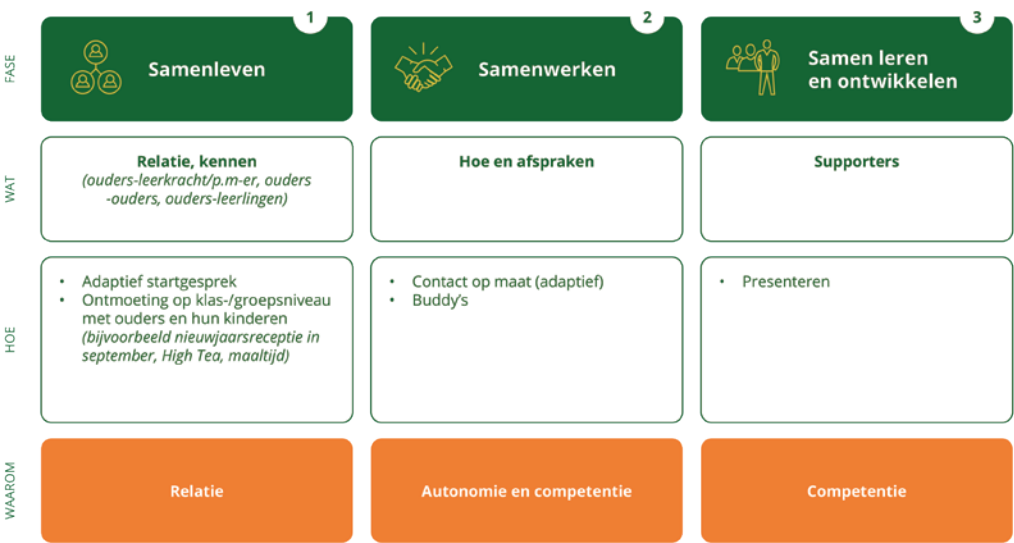
“Mijn model is een ontspanningsmodel. Ouderbetrokkenheid gaat wat mij betreft niet zozeer over betrokkenheid van ouders, maar de betrokkenheid van scholen óp ouders. Laat de leerkracht zijn vak uitoefenen en laat ouders vooral pleitbezorgers en supporters zijn van hun kind. Dát ondersteunt de ontwikkeling, ook op school.”

Verder: als die ouder thuis dingen wil doen en zijn kind vindt dat leuk, waarom niet, vindt De Vries. Wel valt hem op dat die hulp dan meestal gericht is op de cognitieve ontwikkeling. “We praten wel over een leerachterstand of laaggeletterdheid, maar nooit over een timmerachterstand of ‘laaggeklustheid’.”

Meer info over het expertisecentrum ouderbetrokkenheid.

INRICHTINGSMODEL OUDERBETROKKENHEID

Ouders: pleitbezorgers & supporters

Ervaringen delen waardevol: je staat er niet alleen voor

Widdonckschool en De Ortolaan werken samen
met Stichting Ouders voor Ouders

Suzy, Jeanine en Jacqueline

In Heibloem delen ouders van de Widdonckschool en De Ortolaan hun opvoed- en onderwijs-ervaringen tijdens ontmoetingsbijeenkomsten van Ouders voor Ouders.

Benieuwd naar Ouders voor Ouders? Suzy vertelt je er graag meer over, of neem een kijkje op de site.

“Fijn om met ouders bij elkaar te zijn en je verhaal kwijt te kunnen”, zegt Jeanine, moeder van een zoon op De Ortolaan in Heibloem. Jeanine bezoekt de avonden van Stichting Ouders voor Ouders graag, om daar ervaringen en praktische kennis uit te wisselen. Want je weg vinden in de vaak complexe regelgeving en financiering van extra zorg en ondersteuning voor je kind en je gezin? Dat valt bepaald niet mee.

“Ik bezoek al jaren inloopavonden van het Autisme Informatie Centrum”, vertelt Jeanine. “Aan de tips die ik daar kreeg heb ik veel gehad. Het besef dat je niet de enige bent die tegen moeilijke dingen aanloopt, gaf lucht. Tijdens de avonden van Ouders voor Ouders merkte ik dat ouders met nog jongere kinderen tegen diezelfde dingen aanlopen als ik vroeger. Nu kan ik mijn ervaringen met ze delen.”

Buitenschoolse activiteiten op de planning
Als je zoals Jeanine en haar gezin in een dorp woont, is het opbouwen van sociale contacten voor kinderen extra lastig, omdat het [voortgezet] speciaal onderwijs verder weg is. “Tijdens de laatste bijeenkomst van Ouders voor Ouders hebben wij het daarom ook gehad over activiteiten organiseren op school, buiten schooltijd. Dan kunnen mijn zoon en zijn klasgenoten ook eens samen chillen of gamen. Zoiets is een uitlaatklep voor ze, zeker in deze coronatijd waarin verder weinig kan. En de jongere kinderen kunnen samen spelen, terwijl ouders elkaar ontmoeten.”

“Hoe doen jullie dat?”
De oproep van Jeanine is Suzy Kuypers uit het hart gegrepen. Zij richtte Stichting Ouders voor Ouders op, om ouders van een zorgkind van 0 tot 18+ elkaar te laten ontmoeten - ook grootouders zijn van harte welkom.

“Elkaar ontmoeten op het schoolplein, is voor ouders van een zorgkind lastig. Dat maakt best eenzaam. Als ouder van een zorgkind had ik zelf ook behoefte aan verhalen van andere ouders en wilde weten: hoe doen zij dat?”

Suzy zocht andere ouders op en de rest is geschiedenis: inmiddels leidt zij een complete stichting. “We organiseren laagdrempelige ontmoetingen”, licht ze toe. “Met een kop koffie erbij gaan we kletsen en delen ouders hun ervaringen. Het kan zó helpen als je van een andere ouder hoort: ‘het wordt straks beter’, of: ‘probeer dit eens’, als je het even niet meer weet.”

Ouders voor Ouders startte in het zuiden van het land, maar het concept vindt zijn weg nu (inter)nationaal. “Als ouders vragen hebben, helpen we. We bemiddelen ook als de communicatie tussen ouders en school of zorginstelling niet goed loopt en kunnen ouders desgewenst voorzien van allerlei informatie. We organiseren workshops en trainingen om te benadrukken hoe belangrijk ouders zijn en draaien de rollen om. Er wordt voor ouders gezorgd.”

Wat heeft de stichting haar zelf gebracht? “Toch dat alles wat wij zelf hebben mee-gemaakt niet voor niets is geweest. Met onze ervaringen kunnen wij anderen helpen en versterken. Ik hoop over te brengen dat er altijd een keuze is in hoe je omgaat met wat je tegenkomt als je een zorgkind hebt.”

(H)erkenning bijzonder
De Widdonckschool en De Ortolaan in Heibloem faciliteren de ontmoetingsmomenten van Ouders voor Ouders met liefde, vertelt Jacqueline Janken, contactpersoon namens de scholen.

“Heel bijzonder om te ervaren hoeveel erkenning en herkenning er is onder ouders tijdens de avonden. Als scholen gaan wij natuurlijk voor partnerschap met ouders en dat lukt gelukkig goed. Dat ook tussen ouders meer verbinding ontstaat tijdens de bijeenkomsten, is prachtig om te zien. En wij horen en zien ook weer veel waarmee wij zelf beter kunnen afstemmen op wat ouders nodig hebben.”

Omgekeerd is Suzy blij met de samenwerking met de scholen, want niet overal zijn scholen gastlocaties voor de bijeenkomsten. Terwijl: “Onderwijs is toch de ideale plek om elkaar als ouders te ontmoeten.”

Taal als thema voor partnerschap

‘Samen vertrekken’ in plaats van ‘ouders betrekken’. Dat is het motto van het wensen- en verwachtingentraject van kenniscentrum Actief Ouderschap, om professionals en ouders goed te laten samenwerken.

‘Hoe geweldig zou het zijn als je vanuit samenwerking impact kunt hebben op maatschappelijke thema’s als laaggeletterdheid of leven lang leren?’ Zo staat het prachtig op de website van Actief Ouderschap. Juist met die twee thema’s is David Kranenburg – eigenaar van het kenniscentrum – actief bezig.

Rotterdamse inspiratie

“In Rotterdam zijn we sinds 2018 betrokken bij de leerkringen van de schoolaanpak Thuis in Taal, bedoeld om de thuistaal krachtig te stimuleren”, vertelt hij. “Inmiddels krijgt de aanpak navolging in veel gemeenten, om taalontwikkeling een boost te geven. Ook loopt nu vervolgonderzoek. Een goede zaak, want we bereiken kwetsbare ouders vaak moeilijk en als we ze bereiken doen we vaak niet de goede dingen.”

Thuis in Taal is tijdens een promotieonderzoek ontwikkeld door pedagoog, docent en onderzoeker Martine van der Pluijm van Hogeschool Rotterdam.

Op jonge leeftijd bestaan al grote verschillen tussen kinderen in taalvaardigheid en die worden sterk bepaald door het opleidingsniveau en geletterdheid van ouders. Hoe maak je als leerkracht contact en zoek je aansluiting bij ouders die andere sociaaleconomische en culturele achtergronden hebben en andere talen spreken dan je gewend bent?

Daarvoor ontwierp Van der Pluijm het partnerprogramma Thuis in Taal, in cocreatie met ouders en leraren op zeven basisscholen in Rotterdam. Conclusie: de aanpak werkt om de taalomgeving thuis een boost te geven én draagt bij aan betere samenwerking tussen leerkrachten en (laagopgeleide) ouders.

Taal kan de motor zijn voor partnerschap

Kranenburg en zijn team waren/zijn betrokken bij het vormgeven van de samenwerking tussen ouders en school en ontwierpen daarvoor een stappenplan dat gebaseerd is op Actief Ouderschap. Eén van de elementen: coaching in de klas.

“Leerkrachten zijn belangrijke rolmodellen voor ouders. Het maakt uit hoe je tegen kinderen praat als ouders ze in de klas brengen. Heb je een directieve stijl, dan nemen ouders dat over. Kies je rijkere taal, dan gebeurt dat ook. De manier van spreken wordt binnen een tot twee maanden overgenomen door ouders.

Door zo’n inloop te gebruiken om ouders een spelletje te laten doen, of een boekje te laten lezen, bereik je ook veel.” Ook dát nemen ouders over: die gaan thuis ook meer voorlezen, knutselen, spelletjes doen en praten met hun kind. “Rijke interactie stimuleren heeft zin”, vat Kranenburg samen.

Kranenburg leerde van het Rotterdamse project dat focus op taal hét gemeenschappelijke thema kan zijn om intensievere samenwerking met ouders vorm te geven. “Ik ben enorm gegrepen door taal, omdat die zo bepalend is voor verdere ontwikkeling en de kansen van kinderen vergroot.”

Directeur Kenniscentrum Actief Ouderschap David Kranenburg

Antoniusschool Schagen zet in op Actief Ouderschap

Vader Jacco van de Antoniusschool Schagen ziet allerlei kansen om de samenwerking tussen team en ouders verder te versterken. Zelf vindt hij daarin juist het pedagogisch partnerschap uitermate belangrijk. “Kinderen gaan met een reden naar het speciaal onderwijs, dan moet je als ouders en school misschien wel méér samen optrekken”, meent hij. “Je staat samen voor de vorming van je kind. Eén lijn in de aanpak is dan heel mooi. Opvoeden doe je als ouders en school samen.”

Actief Ouderschap in 5 stappen

Hoe ziet het wensen- en verwachtingentraject eruit?

- 1

Voorgesprek met de schoolleiding
Wat is de stand van zaken rondom partnerschap met ouders?
- 2

Scan met het schoolteam
Welke visie heeft het team, wat gaat al goed en wat zijn de ambities?
- 3

Ouderavond wensen en verwachtingen
In gemengde groepen gaan leerkrachten en ouders in gesprek over wensen en verwachtingen, op basis van stellingen en onder leiding van een gespreksleider.
- 4

Partnerschapsteam aan de slag
Een aantal ouders en teamleden kiest een aantal thema’s om aan te pakken.
- 5

Gesprek met de directie
De wensen en verwachtingen worden met de directie besproken en die krijgt diverse opties voor mogelijke interventies aangereikt.

Meer info Actief Ouderschap

lees meer